

Заклучения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно двойната кариера на спортистите

(2013/С 168/04)

СЪВЕТАТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВАТА НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ,

КАТО ПРИПОМНЯТ, ЧЕ:

На 20 май 2011 г. Съветът прие работен план на Европейския съюз за спорта за периода 2011—2014 г., в който се изтъква ролята на образованието, обучението и квалификацията в сферата на спорта, и създаде експертна група „Образование и обучение в спорта“ с цел изготвяне на предложение за европейски насоки относно двойната кариера.

КАТО ПРИВЕТСТВАТ:

Насоките на ЕС относно двойната кариера на спортистите, които бяха разработени от държавите-членки и експертната група на Комисията „Образование и обучение в спорта“ по предложение на *ad hoc* експертната група относно двойната кариера и които насърчават редица действия на политиката в подкрепа на двойната кариера в сферата на спорта ⁽¹⁾.

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, ЧЕ:

1. За целите на настоящите заключения на Съвета под понятието „спортист“ следва да се разбира „талантлив спортист“ или „елитен спортист“, от мъжки или женски пол, в т.ч. спортисти с увреждания от гледна точка на спазването на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.
 - Под понятието „талантлив спортист“ следва да се разбира спортист, признат от спортна организация, управленски орган или държавата за спортист, който има потенциал да развива елитна спортна кариера.
 - Под понятието „елитен спортист“ следва да се разбира спортист, който има професионален договор с работодател в сферата на спорта или спортна организация или има статут на елитен спортист, признат от спортна организация, управленски орган или държавата въз основа на доказани успехи и постижения.
2. Под понятието „двойна кариера“ следва да се разбира, че даден спортист е в състояние да съчетава спортната си кариера с образование и/или работа без прекомерни лични усилия, по гъвкав начин, посредством висококачествено обучение с цел да защити своите морални, здравни, образователни и професионални интереси, без да застрашава постигането на която и да е от тези цели, с особен акцент върху продължаващото формално образование на младите спортисти.
3. Върховите спортни постижения трябва да могат да бъдат съчетавани с образование и кариера, при което спортистите да могат да използват качествата си с цел да допринесат още повече за обществото, а спортистите да придобиват знания, умения и компетентности посредством участието си в спортни дейности; Препоръката на Съвета относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене ⁽²⁾ предоставя възможност на държавите-членки да признаят и валидират тези знания, умения и компетентности.

4. Насърчаването на двойната кариера на спортистите допринася за постигането на няколко цели на стратегията „Европа 2020“ ⁽³⁾ (предотвратяване на преждевременното напускане на училище, по-голям брой завършващи висше образование, по-голяма пригодност за заетост) и повишава ефективността на политиките в областта на спорта, като задържа повече спортисти в системата на спорта.
5. Спортистите във все по-голяма степен тренират и/или се състезават редовно в чужбина, което прави по-трудно съчетаването на спортната кариера с образование в учебни заведения, учене или кариера извън областта на спорта. Тези спортисти представляват една от най-мобилните в международен план части на европейското население.
6. Спортистите имат сериозен принос към образа на спорта и физическите занимания, носители са на положителни ценности в обществото като почтеност и усърдна работа в името на дадено постижение и служат като модели за привличането на млади спортисти. Освен това те са и важни представители на своите държави на произход. В този контекст всички спортни организации и правителства са отговорни да се даде възможност на спортистите да упражняват успешно двойна кариера, като по този начин се гарантира, че те не са поставени в неизгодно положение след приключването на спортната им кариера ^(*).
7. Детският спорт винаги трябва да се провежда при спазване на Конвенцията на ООН за правата на детето. Следва да се положат особени грижи участието на деца в подготовката за спортни занимания на високо равнище да не бъде противопоказно или пагубно за тяхното физическо, социално и емоционално благополучие ^(*).
8. Основните предизвикателства във връзка с качеството на образованието и помощните услуги за спортистите, участващи в спортни дейности на високо равнище в Европа, са:
 - закрилата на развитието на спортисти, особено при спортове с ранна специализация (осъществена при спазване на Конвенцията на ООН за правата на детето), както и на младите хора в системата на образованието и обучението,
 - постигането на баланс между спортните тренировки и образованието и — на по-късен етап от живота — между спортните тренировки и заетостта,
 - етапът на завършване на спортната кариера за спортисти, в т.ч. тези, които напускат системата по-рано от предвиденото ^(*).
9. За да се състезават на високо равнище, значителен брой спортисти са принудени да допълват средствата за финансиране на спортната си дейност, често посредством подкрепа от страна на семейството, студентски заеми или

⁽¹⁾ Док. 17208/12.

⁽²⁾ ОВ С 398, 22.12.2012 г., стр. 1.

⁽³⁾ COM(2010) 2020 окончателен.

^(*) Резерва за разглеждане на ИГ.

заетост на пълен или непълен работен ден. Спортът губи някои от тези спортисти, тъй като за тях е трудно да съчетават спортната си кариера с образование и/или работа.

10. Във възможността за съчетаване на спортна кариера с образование и/или работа се крият съществени ползи за спортисти, в т.ч. ползи, свързани със здравето (напр. балансиран начин на живот и намалено равнище на стрес), ползи, свързани с развитието (напр. развитие на умения, които са приложими в спорта, образованието и в други сфери на живота), социални ползи (по-широки социални мрежи и системи за социално подпомагане) и по-добри перспективи за работа в бъдеще.

ВЪВ ВРЪЗКА С ТОВА ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ ЕС, СПОРТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ, В РАМКИТЕ НА СВОЯТА КОМПЕТЕНТНОСТ И СФЕРИ НА ОТГОВОРНОСТ, ПРИ СПАЗВАНЕ НА АВТОНОМНОСТТА НА СПОРТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ:

1. Въз основа на принципите, които се съдържат в насоките на ЕС относно двойната кариера на спортистите, да разработят рамка на политиката и/или национални насоки относно двойната кариера с участието на ключови заинтересовани страни, напр. министерствата на спорта, здравеопазването, образованието, заетостта, отбраната, младежта, вътрешните работи, финансите и др., спортните организации, управленските органи, образователните институции, предприятията, търговските палати и камарите на труда и представителните сдружения на спортистите.
2. Да насърчават сътрудничеството и споразуменията между всички заинтересовани страни в областта на развитието и осъществяването на двойна кариера.
3. Да поощряват междусекторното сътрудничество и да подкрепят новаторски мерки и научни изследвания, насочени към установяване и разрешаване на проблемите, пред които са изправени спортистите в системата на образованието и на работното си място.
4. Да стимулират обмена на добри практики и опит относно двойната кариера между държавите-членки на местно, регионално и национално равнище.
5. Да направят необходимото мерките в подкрепа на двойната кариера, когато такива съществуват, да се прилагат по еднакъв начин за мъжете и жените спортисти, като се отчетат специфичните потребности на спортистите с увреждания.
6. Да насърчават спортните организации и учебните заведения да гарантират, че само подходящо квалифицирани или обучени служители работят в подкрепа на спортистите, предприемащи двойна кариера, или ги подпомагат доброволно.
7. Да поощряват използването на стандарти за качество в спортните академии и тренировъчните центрове на високо равнище, например по отношение на служителите, отговарящи за двойната кариера на спортистите, механизмите за безопасност и сигурност, както и прозрачността относно правата на спортистите.
8. По отношение на образованието за спортисти:

— да създадат адаптирани пътища за развитие в условията на съответни рамки на политиката и/или правни рамки, за да могат спортистите да съчетават спортната си

дейност с образованието, по възможност в мрежи от учебни заведения. В това отношение полезни могат да бъдат адаптираните академични цикли, индивидуалните курсове на обучение, дистанционното и електронното обучение, допълнителното индивидуално наставничество и гъвкавостта във връзка с изпитните сесии,

- да разгледат въпроса за ползите от въвеждане на национална система за акредитация на качеството за услуги, свързани с двойната кариера, в тренировъчните центрове, спортните училища, спортните академии, спортните клубове, спортните федерации и/или университетите,
- да разгледат възможността за подпомагане на образователните институции да си сътрудничат на национално равнище и между държавите-членки по отношение на адаптираните образователни програми и дейности като въпрос от първостепенно значение за установяването на еквивалентност на квалификационните равнища, описани в Европейската квалификационна рамка,
- да обмислят мерки за улесняване и насърчаване на географската мобилност на спортисти, която да позволи съчетаването на спортната им кариера с участието в образователни програми в чужбина,
- да насърчават разработването на програми за обучение и/или квалификации в сектора на спорта за спортисти въз основа на поощряване на връзките между доставчиците на образование и спортните организации,
- да продължават работата посредством националните квалификационни рамки за приважване в съответствие с Европейската квалификационна рамка на спортните курсове, квалификации и сертификати за професиите, свързани с помощни услуги в областта на двойната кариера.

9. По отношение на работата за спортисти:

- да подкрепят специални събития (семинари, конференции, работни срещи, прояви с цел създаване на контакти, трудови борси) за спортисти, на които да се подчертава значението на двойната кариера и да им се предоставя информация за наличните услуги и подкрепа за намиране на работа.
- да разгледат възможността за създаване на специални програми за насърчаване на двойната кариера за спортисти, работещи в сферата на обществените услуги, които ще послужат и на други работодатели като пример за най-добри практики.
- да разгледат възможността за предприемане на мерки за преодоляване на неблагоприятното положение, в което могат да се намират спортистите поради нередовното си участие на пазара на труда.
- да насърчават предоставянето на насоки и подкрепа на елитни спортисти, които се оттеглят от спортна дейност, за да могат те да се подготвят, да започнат и да развият кариера на пазара на труда като цяло след завършването на спортната си кариера.
- да включат въпроса за двойната кариера в дневния ред на социалния диалог на национално и европейско равнище.

10. По отношение на здравето на спортистите:

- да разгледат въпроса за подпомагането, където е целесъобразно, на сътрудничеството между органите в областта на спорта, здравеопазването и образованието с цел предоставяне на здравна и психологическа подкрепа на спортисти посредством образователни програми в сферата на житейските умения, здравословния начин на живот, храненето, профилактиката на наранявания и техниките за възстановяване, като отделят специално внимание на моралните устои на непълнолетните спортисти и прехода в края на спортната кариера;
- обществените здравни органи и частните застрахователи се приканват да разгледат, ако това е целесъобразно, възможността за въвеждане на разпоредби в областта на застраховането, които ще предоставят на работодателите, работниците спортисти и оттеглилите се от спортна дейност спортисти допълнителна професионална закрила при спортни наранявания, като отделят специално внимание на прехода в края на спортната кариера,

11. По отношение на финансовото състояние на спортистите:

- ако е целесъобразно, да проучат възможностите за създаване или по-нататъшно развитие на системи за финансова подкрепа на студенти спортисти, които да отразяват различните етапи на двойната кариера;
- ако е целесъобразно, да разгледат въпроса за въвеждането на специални стипендии, свързани с двойната кариера, в институциите за образование и обучение, които да позволят на спортистите да съчетават образованието и спорта. Тези стипендии биха могли да се състоят от финансова помощ за определени разходи за спортна дейност, за заплащане на таксите за обучение за специални образователни програми или помощни услуги, като се отделя специално внимание на прехода в края на спортната кариера.

КАТО ОТЧИТАТ АВТОНОМНОСТТА НА СПОРТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, ГИ ПРИЗОВАВАТ:

1. Да гарантират подкрепа за успеха на двойната кариера на спортистите на всички вътрешни нива (напр. чрез назначаване на квалифицирани съветници за подпомагане на спортистите от началото до края на спортната им кариера; чрез отговорни треньори и помощен персонал, като отчитат потребностите на образованието и/или работното място; чрез определяне на графици на националните и международните спортни прояви, като се отчитат потребностите на образованието и/или работното място на спортистите и като се предпазват спортистите от прекомерни усилия) (*).
2. Да разработват, ръководят и участват пълноценно в мрежите и механизмите, създадени в държавите-членки и/или обществените органи в областта на спорта, за развитие и предоставяне на услуги във връзка с двойната кариера на спортистите.

3. Да разгледат възможността за определяне на специални „посланици на двойната кариера на спортистите“, които да демонстрират, че е възможно да се постигне успешна кариера на най-високо равнище в спорта и същевременно да се отбележат успехи в образованието и/или работата.
4. Да си сътрудничат с търговските палати, камарите на труда и предприятията с цел да се повиши осведомеността за положителните качества и преимущества, които спортистите могат да предоставят на работодателите, като същевременно се насърчават гъвкавите схеми на работа за спортистите.
5. Да насърчават договарянето на сделки за спонсорство с дружества, които предоставят на спортистите възможност за трудов опит, наемане на работа с преимущество и гъвкави схеми на работа в спонсориращото дружество или в негови дружества партньори.
6. Ако е целесъобразно, да приобщават представителните органи на спортистите в разработването на политики и действия във връзка с двойната кариера.

ПРИКАНВАТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ:

1. Въз основа на Насоките на ЕС относно двойната кариера на спортистите, да разгледа въпроса за подходящи последващи действия в контекста на втория работен план за спорта, приет от Съвета, в т.ч. начини за проследяване на изпълнението на действията на политиката в областта на двойната кариера в рамките на ЕС, които могат да се използват от държавите-членки на доброволна основа.
2. Да предостави подкрепа на мрежите в областта на двойната кариера, които обединяват асоциации на спортисти, предприятия, търговски палати и камари на труда, спортни организации, учебни заведения, национални и местни органи, както и наставници, с цел да се създаде възможност за обмен на информация и най-добри практики на равнището на ЕС.
3. Да насърчава и подкрепя обмена на най-добри практики в ЕС по отношение на двойната кариера на спортистите, наред с другото чрез подкрепа за проекти и разпространяване на резултатите от тях по съответните схеми и програми за финансиране.
4. Да подкрепя система за наблюдение и/или научните изследвания във връзка с международното измерение на програмите за насърчаване на двойната кариера, по-специално по отношение на последиците от прехода в живота на спортистите, закрилата на развитието на спортистите при спортове с ранна специализация, ефективността на мерките и помощните услуги в държавите-членки и процеса на повторно влизане на елитните спортисти на пазара на труда.
5. Да подкрепя, в сътрудничество със заинтересованите страни от тази сфера, разработването на набор от минимални изисквания за качество на европейско равнище, който би могъл да послужи като отправна точка за националните услуги и механизми в областта на двойната кариера с цел осигуряване на прозрачност и гаранции за качество, безопасност и сигурност за спортистите, включително тези от тях, които са зад граница.

(*) Резерва за разглеждане на IT.